Minister Spraw
Wewnętrznych i Administracji

z up. Tomasz Szymański

DAP-WN.7401.46.2026
Warszawa, dnia 3 listopada 2026 r.

Pani
Urszula Pasławska
Przewodnicząca
Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w odpowiedzi na pismo z dnia 19 października 2026 r.[1], dotyczące tematyki *populacji dzikich zwierząt*, *w szczególności dzików*, *na terenach zurbanizowanych*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Zagadnienie populacji dzikich zwierząt pozostaje w głównej mierze przedmiotem regulacji zawartych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 *o ochronie przyrody*[2] w ustawie z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*[3], a także w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ochronie zwierząt*[4] . Wprawdzie tematyka ta cechuje się w pewnym stopniu wieloaspektowością, to jednak zasadniczy jej obszar wykracza poza właściwość działów *sprawy wewnętrzne*[5], jak i *administracja publiczna*[6].

I. W obszarze działu *sprawy wewnętrzne* - w zakresie *zarządzania kryzysowego* należy odnotować, że obszary populacji dzikich zwierząt w Polsce charakteryzują się wyraźną strefowością, uzależnioną od stopnia zalesienia, ukształtowania terenu oraz presji człowieka.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji[7] zwróciło się do wojewodów z poleceniem, aby zagadnienie odnotowanych zdarzeń/interwencji związanych z atakami niebezpiecznych zwierząt na ludzi, mających miejsce na terenie

[1] Znak: OSZ.016.40.2026.
[2] Dz. U. z 2026 r. poz. 1315.
[3] Dz. U. z 2025 r. poz. 539, ze zm.
[4] Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.
[5] Art. 29 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 1226).
[6] Art. 6 Art. 29 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.
[7] Dalej również – Ministerstwo SWiA.

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska

województw, było przedmiotem najbliższych posiedzeń Wojewódzkich Zespołów Zarządzania Kryzysowego.

Wojewodowie realizują monitoring populacji dzikich zwierząt przede wszystkim w kontekście bezpieczeństwa publicznego oraz zapobiegania zagrożeniom epizootycznym. Ściśle współpracując z Wojewódzkimi Lekarzami Weterynarii oraz Wojewódzkimi Centrami Zarządzania Kryzysowego, nadzorują rozprzestrzenianie się groźnych chorób zakaźnych przenoszonych przez dzikie zwierzęta takich jak Afrykański Pomór Świń (ASF) lub Wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI). Ponadto w przypadku zaistnienia potrzeby likwidacji populacji zwierząt zarażonych stale współpracują ze służbami podległymi Ministrowi SWiA celem odstrzału sanitarnego zwierzyny.

II. W obszarze działu *sprawy wewnętrzne* - w zakresie *ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego* zaznaczyć należy, że zgodnie z ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*[8], Policja została utworzona jako umundurowana i uzbrojona formacja służąca społeczeństwu i przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego, do której podstawowych zadań należy m.in. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra.

Wskazać należy, że w przypadku bezpośredniego zagrożenia mieszkańców przez dziki przystępując do realizacji ustawowych zadań przy wykorzystaniu nadanych Policji uprawnień, funkcjonariusze w określonych ustawowo przypadkach mogą używać lub wykorzystywać broń palną. Art. 47 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o *środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*[9] wskazuje, że broń palną można wykorzystać w przypadku konieczności podjęcia m.in. działania związanego z unieszkodliwieniem zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu policjanta lub innej osoby.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 5 z dnia 24 maja 2013 r. o *środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*, policjant będąc uprawnionym do użycia lub wykorzystania broni palnej, może jej użyć lub ją wykorzystać, do celów określonych we wskazanej ustawie, wyłącznie w zakresie realizacji zadań ustawowych Policji. Jednocześnie użycie lub wykorzystanie broni palnej winno być uwarunkowane postanowieniami wynikającymi z art. 6 i 7 powyższej ustawy, zgodnie z którymi broń palną używa się lub wykorzystuje wyłącznie w sytuacji, gdy użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego okazało się niewystarczające do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania lub nie jest możliwe ze względu na okoliczności zdarzenia, w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę, przy czym od użycia lub wykorzystania broni palnej należy odstąpić, gdy cel jej użycia lub wykorzystania został osiągnięty. Dodatkowo, policjant podejmując decyzję o jej

[8] Dz. U. z 2025 r. poz. 636, ze zm.
[9] Dz. U. z 2026 r. poz. 244, ze zm.

użyciu lub wykorzystaniu, zobowiązany jest postępować ze szczególną rozwagą i traktować jej użycie jako środek ostateczny.

Natomiast w przypadku przeprowadzania odstrzału redukcyjnego należy podkreślić, że wskazaną kwestię reguluje art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*, który stanowi, że w przypadku szczególnego zagrożenia w prawidłowym funkcjonowaniu obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej przez zwierzynę, starosta, w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim, może wydać decyzję o odłowie, odłowie wraz z uśmierceniem lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny. Dodatkowo istotnym jest, że zgodnie z ust. 4 cytowanego artykułu, odstrzały redukcyjne i zastępcze zwierzyny mogą przeprowadzać wyłącznie osoby uprawnione do wykonywania polowania.

Wobec powyższego, w przypadku odstrzału redukcyjnego, co do zasady, ustawodawca nie przewidział wprost w przedmiotowym przepisie udziału Policji. Niemniej jednak, Policja jako formacja powołana do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także ochrony życia i zdrowia ludzi, może udzielić pomocy przy realizacji tego rodzaju zadania poprzez np. zabezpieczenie terenu, na którym odbywa się odstrzał redukcyjny.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 25a ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym*[10], w przypadku nakazu wykonania odstrzału sanitarnego zwierząt na określonym obszarze, o którym mowa w art. 28 ust. 4 pkt 12 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. *o zdrowiu zwierząt*[11], jeżeli jest to niezbędne ze względu na rodzaj i skalę zagrożenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek wojewody, może przekazać do dyspozycji wojewody doraźne zgrupowanie zadaniowe sformowane z policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej lub funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, którzy posiadają uprawnienia do wykonywania polowania, celem ich użycia do wykonania tego odstrzału w odniesieniu do zwierząt dzikich na określonych obszarach. Dowodzenie doraźnymi zgrupowaniami zadaniowymi, o których mowa wyżej, powierzane jest odpowiednio policjantowi, funkcjonariuszowi Straży Granicznej lub funkcjonariuszowi Państwowej Straży Pożarnej wskazanemu przez właściwego miejscowo komendanta odpowiednio Policji, Straży Granicznej lub Państwowej Straży Pożarnej, a w przypadku stworzenia doraźnego zgrupowania zadaniowego złożonego z policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej lub funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej - policjantowi wskazanemu przez właściwego miejscowo komendanta Policji. We wskazanym przypadku, policjanci używają broni myśliwskiej prywatnej lub użyczonej zgodnie z przepisami ustawy o broni i amunicji oraz współpracują z zarządcą lub dzierżawcą obwodu łowieckiego.

[10] Dz. U. z 2026 r. poz. 574, ze zm.
[11] Dz. U. z 2025 r. poz. 1795, ze zm.

III. W obszarze działu *administracja publiczna* – z uwagi na sprawowany zewnętrzny nadzór[12] nad regionalnymi izbami obrachunkowymi – Ministerstwo SWiA zidentyfikowało rozbieżność stanowisk dot. finansowania odłowów dzikich zwierząt. Zasadnicze różnice dotyczą ocen prezentowanych z jednej strony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska[13], z drugiej zaś przez regionalne izby obrachunkowe – których stanowisko jest w znacznej mierze zbieżne z orzecznictwem sądowoadministracyjnym, czy nawet nim determinowane.

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych[14] w piśmie z dnia 30 kwietnia 2024 r.[15], przedstawiła i szczegółowo omówiła pogląd[16] wskazujący, iż zadania powiatu określone w art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* są zadaniami z zakresu administracji rządowej i powinny być finansowane z budżetu państwa poprzez dotację celową. Odmienny pogląd zaprezentowało Ministerstwo KiŚ, określając charakter ww. zadań jako zadania własne powiatu.

Dodatkowo Krajowa Rada RIO w *Sprawozdaniu z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2024 roku*[17] wskazała na potrzebę zmian legislacyjnych, które w sposób jednoznaczny określą zasady finansowania kosztów pomocy zwierzętom dziko żyjącym (wolnym), które uległy wypadkom (rannym). Krajowa Rada RIO rekomendowała rozwiązanie, iż zadanie opieki zwierzętom dzikim będzie realizowane przez gminy jako zlecone z zakresu administracji rządowej. O wnioskach *de lege ferenda* Ministerstwo SWiA poinformowało[18] m. in. Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niezależnie od powyższego zauważenia wymaga, iż z inicjatywy strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego prowadzone były prace nad pakietem zmian legislacyjnych dot. przywrócenia większej samodzielności samorządom. W ich ramach zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* wskazującą wprost, iż wszystkie zadania w tej ustawie są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Propozycja ta nie spotkała się z pozytywnym stanowiskiem Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwa Finansów – z uwagi na fakt, iż dla dyskusji o zmianie prawa przesądzającego o charakterze zadań zleconych w ustawie z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* niezbędne jest oszacowanie pełnych skutków finansowych

[12] Nadzór ten opiera się na kryterium zgodności z prawem i nie oznacza możliwości wpływania, ingerowania Ministra SWiA w działalność nadzorczą, kontrolną, czy szkoleniowo-informacyjną izb.
[13] Dalej również – Ministerstwo KiŚ.
[14] Dalej również – Krajowa Rada RIO.
[15] Znak: KRRIO.070.44.2024.
[16] Stanowisko to Krajowa Rada RIO podtrzymała w piśmie z dnia 28 października 2026 r., znak: KRRIO.070.51.2026.
[17] https://rio.gov.pl/176/sprawozdanie-krrio-za-2024-rok.html.
[18] Pismem z dnia 7 lipca 2025 r., znak: DAP-WN.7401.32.2025.LŁ.

dla sektora finansów publicznych, w szczególności dla budżetu państwa. Ostatecznie z projektu ustawy likwidującej bariery utrudniające funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego wykreślono propozycje rozwiązań generujących skutki finansowe - ze względu na brak przedłożenia przez stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego propozycji OSR do projektu ustawy. Aktualnie w ramach prac Rządu procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa oraz niektórych innych ustaw dotyczących jednostek samorządu terytorialnego (UD309). Projekt ten pozostaje na etapie prac przed Stałym Komitetem Rady Ministrów i nie zawiera ww. propozycji strony samorządowej.

Z wyrazami szacunku,

Tomasz Szymański
Sekretarz Stanu
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)